Krimināllieta Nr.11092013512
Lietvedības Nr.KA04-0919-14/28

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2014.gada 5.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja D.Dumbre
tiesneši Ā.Ždanova un G.Stūris,
piedaloties prokurorei A.Seibutei,
aizstāvei zvērinātai advokātei S.Kundziņai,
izskatīja atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. C/, personas kods /personas kods/, apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 16.janvāra spriedumu.

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

konstatēja

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 16.janvāra spriedumu /pers. C/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 275.panta otrajā daļā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 10 (desmit) mēnešiem.

Soda izciešana skaitīta no /pers. C/ aizturēšanas brīža.

Ar spriedumu izlemts jautājums par procesuālajiem izdevumiem un lietiskajiem pierādījumiem.

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 15.februāra lēmumu labota Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 16.janvāra sprieduma ievaddaļā ieviesusies pārrakstīšanās kļūda, kurā nepareizi norādīts apsūdzētā vārds "/vārds/". Pareizi jābūt vārdam "/vārds/".

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. C/ izdarīja dokumenta, kas piešķir tiesības, viltošanu, kā arī viltota dokumenta izmantošanu, mantkārīgā nolūkā, šādos apstākļos:

2011.gada decembra beigās - 2012.gada janvāra sākumā /pers. C/ iepriekš zinot, ka Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija (turpmāk Fonds), saskaņā ar 2011.gada 15.jūnija lēmumu no Fonda līdzekļiem izmaksā /pers. D/ uzturlīdzekļus bērniem Ls 60 apmērā parādnieka /pers. C/ vietā, dēļ kā /pers. C/ kļuva par valsts parādnieku izmaksāto uzturlīdzekļu un likumisko procentu apmērā, un viņam krājas parāds pret valsti, un šim parādam nav noilguma, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā dienā un laikā, atrodoties savā dzīves vietā /adrese/, ar nolūku, kas vērsts uz viltota dokumenta, kas piešķir tiesības izgatavošanu un izmantošanu, realizējot savu noziedzīgo nodomu, apzinoties savas darbības prettiesiskumu, mantkārīga nolūka, lai turpmāk nekrātos viņa parāds pret valsti, un lai atbrīvotos no parāda atmaksas, sastādīja Fondam adresēto iesniegumu /pers. D/ vārdā, ar lūgumu pārtraukt maksājumus no Fonda, norādot patiesībai neatbilstošu informāciju, ka kopš 2011.gada decembra /pers. C/ pilnā apmērā maksā uzturlīdzekļus bērnu uzturam, un viltojot /pers. D/ parakstu, parakstīja augstāk norādīto iesniegumu viņas vārdā, /pers. C/ izmantoja šo viltotu dokumentu, nosūtot to Fondam pa pastu Pulkveža Brieža ielā 15, Rīgā. Augstāk norādītā viltota dokumenta izmantošanas rezultātā 2012.gada 9.janvārī Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija pieņēma lēmumu pārtraukt uzturlīdzekļu izmaksāšanu /pers. D/, kas tiek veikta parādnieka /pers. C/ vietā, jo saskaņā ar Uzturlīdzekļu garantiju fonda likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktu fonda administrācija pārtrauc uzturlīdzekļu izmaksu, ja iesniedzējs atteicies saņemt uzturlīdzekļus no fonda, iesniedzot fonda administrācijai rakstveida iesniegumu.

Tādejādi ar savām darbībām /pers. C/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 275.panta otrajā daļā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību par sodu iesniedzis apsūdzētais /pers. C/, kurā norāda, ka, viņaprāt, pirmās instances tiesas piespriestais brīvības atņemšanas sods ir nesamērīgs ar nodarīto noziegumu. Lūdz piespriest sodu, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu.

Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais /pers. C/ uzturēja apelācijas sūdzību, lūdza atbrīvot viņu no krimināatbildības, jo ar cietušo ir noslēgts izlīgums. Paskaidroja, ka kopš atgriezies no Anglijas, attiecības ar cietušo ir draudzīgas, atbalstījis gan viņu, gan bērnus, vēlas to darīt arī pēc apcietinājuma, pašlaik uzturlīdzekļus nemaksājot, jo atrodoties ieslodzījumā. Šķīries, bērni dzīvojot pie bijušās sievas. Norādīja, ka atzīst savu vainu, nožēlo izdarīto, ir agrāk sodīts.

Apsūdzētā aizstāve zvērināta advokāte S.Kundziņa sūdzību uzturēja. Norādīja, ka, izvērtējot /pers. C/ nodarīto, apsūdzētā personību, varētu aprobežoties ar to laiku, ko apsūdzētais ir pavadījis brīvības atņemšanas vietā, tādejādi dot iespēju palīdzēt savai ģimenei.

Prokurore A.Seibute norādīja, ka nav pamata apsūdzētā atbrīvošanai no krimināatbildības, lūdza, izvērtējot visus apstākļus, sodīt apsūdzēto /pers. C/ ar brīvības atņemšanu uz 9 mēnešiem.

Tiesu kolēģija, pārbaudījusi pierādījumus apelācijas sūdzības robežās, apsvērusi tās motīvus, uzklausījusi apsūdzēto, kā arī aizstāves un prokurores viedokli, uzskata, ka iesniegtā apelācijas sūdzība ir noraidāma, taču turpmāk norādīto apstākļu dēļ Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 16.janvāra spriedums ir atceļams daļā par /pers. C/ noteikto sodu, soda izciešanas termiņa sākumu. Šajā daļā taisāms jauns spriedums, pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

Tiesu kolēģija konstatē, ka apsūdzētā noziedzīgās darbības kvalificētas pareizi, viņa vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 275.panta otrajā daļā, ir pilnībā pierādīta ar pirmās instances tiesas izmeklēšanā pārbaudītiem pierādījumiem. Šajā daļā spriedums nav apstrīdēts, tā pārvērtēšanai nav pamata.

Nosakot apsūdzētajam /pers. C/ soda veidu un mēru, pirmās instances tiesa ņēmusi vērā Krimināllikuma 35. un 46.panta nosacījumus, tas ir, ņēmusi vērā likumā definētā krimināsoda mērķi, izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, attieksmi pret izdarīto, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta nosacījumiem /pers. C/ izdarītais noziedzīgais nodarījums atzīstams par mazāk smagu noziegumu, kurš vērsts pret pārvaldības kārtību. Konstatējusi, ka panta sankcija paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai piespiedu darbu, vai naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām *(likuma redakcijā, kas bija spēkā uz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdi)*.

Apsūdzētā /pers. C/ atbildību mīkstinošus apstākļus pirmās instances tiesa nekonstatējusi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu pirmās daļas pirmo punktu par apsūdzētā /pers. C/ atbildību pastiprinošu apstākli pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi to, ka /pers. C/ izdarītais noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

Pirmās instances tiesa spriedumā pareizi atspoguļojusi apsūdzētā personu raksturojošos datus, kam piekrīt apelācijas instances tiesa un tos neatkārto.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka, lai sasniegtu soda mērķi – sodītu /pers. C/ par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī panāktu, lai apsūdzētais turpmāk pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, sods nosakāms brīvības atņemšanas veidā.

Tiesu kolēģija uzskata, ka pie šāda secinājuma pirmās instances tiesa nonākusi pamatoti un likumīgi, jo arī apelācijas instances tiesa atzīst, ka sods apsūdzētajam nosakāms reālas brīvības atņemšanas veidā.

Tiesu kolēģija uzskata, ka nav apmierināms apsūdzētā lūgums par viņa atbrīvošanu no kriminālatbildības, jo ar cietušo ir noslēgts izlīgums. Konkrētajā lietā apsūdzētā darbības nodarījušas kaitējumu ne tikai fiziskai personai, bet arī pārvaldības kārtībai. Taču tiesu kolēģija atzīst, ka minētais apstāklis, proti tas, ka apsūdzētais ar cietušo /pers. D/ ir noslēdzis izlīgumu, kurš Rīgas apgabaltiesā saņemts 2014.gada 8.septembrī (2.sēj.25., 26.lp.), saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu ir atzīstams par apsūdzētā /pers. C/ atbildību mīkstinošu apstākli.

Bez tam, tiesu kolēģija konstatē, ka lietā ir atzīstams vēl viens apsūdzētā /pers. C/ atbildību mīkstinošs apstāklis, t.i., tiesu kolēģija atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. C/ atbildību mīkstinošu apstākli ir atzīstams tas, ka apsūdzētais apelācijas instancē atzina savu vainu un pauda nožēlu par izdarīto.

Pie apstākļiem, ka apelācijas instances tiesā ir konstatēti divi apsūdzētā /pers. C/ atbildību mīkstinoši apstākļi, tiesu kolēģija uzskata, ka ir pamats atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par /pers. C/ noteikto sodu, un sodu mīkstināt.

Bez tam, nosakot sodu /pers. C/, tiesu kolēģija ņem vērā, ka 2013.gada 1.aprīlī spēkā stājās 2012.gada 13.decembra likums „Grozījumi Krimināllikumā".

Atbilstoši šim likumam, par Krimināllikuma 275.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu likumdevējs paredzējis sodīt ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, t.i., likumdevējs ir samazinājis brīvības atņemšanas soda minimālo un maksimālo robežu.

Krimināllikuma Pārejas noteikumu 6.punkta nosacījumi paredz, ka, ja par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu Krimināllikumā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas paredzēta zemāka brīvības atņemšanas soda minimālā robeža, tiesa to ņem vērā, nosakot brīvības atņemšanas sodu.

Minētā likuma norma ir imperatīva tiesību norma, kura tiesai obligāti jāpiemēro ikreiz, kad par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu Krimināllikumā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas paredzēta zemāka brīvības atņemšanas soda minimālā robeža.

Tiesu kolēģijas ieskatā apsūdzētajam apelācijas instances tiesas noteiktais soda veids un mērs – brīvības atņemšana uz astoņiem mēnešiem, būs likumīgs, taisnīgs, individualizēts, samērīgs un adekvāts izdarītajam, šāda soda piemērošana apsūdzētajam nodrošinās Krimināllikuma 35.pantā noteiktā soda mērķa sasniegšanu.

Soda izciešanas termiņā ieskaitāma /pers. C/ atrašanās apcietinājumā no 2014.gada 6.marta līdz 2014.gada 5.novembrim.

Kriminālprocesa likuma 84.pants nosaka, ka advokātam par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu personai, kura nav noslēgusi vienošanos par aizstāvību, samaksas apmēru un ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saistītos atlīdzināmos izdevumus, to apmēru un izmaksas kārtību nosaka Ministru kabinets, bet minētā likuma 367.panta pirmās daļas 4.punkts nosaka, ka samaksa advokātam, kad izdevumus par juridisko palīdzību sedz no valsts līdzekļiem ir procesuālie izdevumi.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu procesuālos izdevumus ar tiesas nolēmumu piedzen no notiesātajiem, bet 6^1.daļā noteikts, ka, ja procesuālie izdevumi tiek piedzīti, lēmumā nosaka 30 dienu termiņu tā labprātīgai izpildei.

Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētā /pers. C/ aizstāvībai pēc rīkojuma tika pieaicināta zvērināta advokāte S.Kundziņa, kurai no valsts budžeta līdzekļiem izmaksājama atlīdzība EUR 79,19 (septiņdesmit deviņu *euro* 19 centu) apmērā par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu apsūdzētajam apelācijas instances tiesā.

Tiesu kolēģija nekonstatē apstākļus, kas būtu par pamatu piemērot Kriminālprocesa likuma 85.panta nosacījumus un apsūdzēto atbrīvot no samaksas par aizstāvja palīdzību, tādēļ minētie procesuālie izdevumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.,368.pantu piedzenami valsts labā no apsūdzētā /pers. C/.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

nosprieda

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 16.janvāra spriedumu **atcelt daļā** par /pers. C/ noteikto sodu, soda izciešanas termiņa sākumu.

/pers. C/ pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas sodīt ar brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda izciešanas termiņu skaitīt no 2014.gada 5.novembra, soda izciešanas termiņā ieskaitīt atrašanos apcietinājumā no 2014.gada 6.marta līdz 2014.gada 5.novembrim.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij procesuālos izdevumus par advokāta sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā EUR 79,19 (septiņdesmit deviņu *euro* 19 centu) apmērā, nosakot termiņu labprātīgai izpildei – 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas. Procesuālo izdevumu samaksu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departamentā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums pieejams 2014.gada 25.novembrī.

Priekšsēdētāja D.Dumbre
Tiesneši Ā.Ždanova
G.Stūris